

Stanovisko

Řídící pracovní skupiny MŠMT pro revizi RVP ZV

Srpen 2023

Obsah

Obsah.....	1
Úvod	2
Věcné otázky/témata NPI ČR k projednání v Řídící pracovní skupině MŠMT	2
1. Vzhledem k obtížné rozlišitelnosti kompetence a gramotnosti v běžné praxi navrhuje se pro použití v RVP ZV nerozlišovat, resp. považovat za synonyma.....	2
2. Do jaké míry upravovat do RVP ZV cíle ze školského zákona? Ve školském zákoně např. chybí problematika digitální kompetence.	2
3. Dáváme ke zvážení komunikovat změnu paradigmatu: Učit znamená podporovat žáka v jeho rozvoji (takto to není uvedené v zadání).....	3
4. V jakém rozsahu zpracovat průřezová témata do vzdělávacích oborů či oblastí?	3
5. Základní gramotnosti a klíčové kompetence budou realizovány prostřednictvím vzdělávacího obsahu oborů, resp. oblastí a průřezových témat.	4
6. Návrh čtyř nových klíčových kompetencí oproti původním osmi.	5
7. Zavést digitální gramotnost nebo ponechat digitální kompetenci?	5
8. Jak mají být klíčové kompetence a základní gramotnosti (popsané očekávanými výstupy) na úrovni RVP ZV propisovány do oborů, oblastí či průřezových témat?	6
9. Struktura vzdělávacích oblastí a oborů – v některých případech se v pracovních skupinách diskutuje o potřebě změny.	7
10. O zařazení kapitol charakteristika a cílové zaměření rozhodneme až podle toho, zda bude potřebné nějak komentovat očekávané výstupy.	8
11. Zařazení podmínek pro rozvoj žáka na úrovni RVP, např. kultura školy (+ wellbeing), hodnocení aj... 8	
12. Indikátory (ilustrace očekávaného výkonu = indikátor, resp. indikátor = zobecnění ilustrací očekávaného výkonu).....	9
13. Jak si poradit s požadavkem, že očekávané výstupy mají být realizovatelné i v domácím vzdělávání?	10
14. Srovnání terminologie napříč RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Bude mít dopad do současné praxe škol. Návrh k diskusi:	10

Úvod

Ke koncepčním otázkám Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR) zpracovala Konzultační skupina MŠMT pro revizi RVP ZV (KS) ve dnech 1. – 19.7. podkladový materiál, který obsahoval vyjádření členů KS a ke každé otázce **shrnutí** a případně **doporučení pro vypořádání** dané otázky. Tento podkladový materiál byl projednán Řídící skupinou MŠMT pro revizi RVP ZV (ŘS) dne 31.7.2023. Následně zpracoval NPI ČR k jednotlivým shrnutím KS svá **vyjádření** vystihující **porozumění odpovědím** na dané otázky. Tato vyjádření NPI ČR společně se shrnutími KS se stala podkladem pro **rozhodnutí ŘS** k dané otázce zpracovaná v předkládaném dokumentu.

Věcné otázky/témata NPI ČR k projednání v Řídící pracovní skupině MŠMT

1. Vzhledem k obtížné rozlišitelnosti kompetence a gramotnosti v běžné praxi navrhuje se pro použití v RVP ZV nerozlišovat, resp. považovat za synonyma.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Ze zmiňovaných odpovědí vyplývá, že většina respondentů se shoduje na tom, že je důležité rozlišovat mezi pojmy "kompetence" a "gramotnosti". Navrhují, aby tyto pojmy nebyly považovány za synonyma, ale byly jasně definovány a odlišeny ve vzdělávacích dokumentech (ideálně s odkazem na mezinárodní standardy) a ilustrovány na praktických příkladech.

Celkově lze tedy shrnout, že je nezbytné **zachovat rozlišení mezi kompetencemi a gramotnostmi**, definovat je jasně a vymezením obsahu klíčových kompetencí a gramotností se pokusit sjednotit jejich význam a vysvětlit je veřejnosti a učitelům.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

Při další práci na revizi se budou rozlišovat termíny kompetence a gramotnosti (nebudou považovány za synonyma).

Rozhodnutí ŘS:

Při další práci na revizi bude NPI ČR rozlišovat termíny kompetence a gramotnosti (tyto pojmy nebudou považovány za synonyma) a jejich vymezení bude ilustrováno na praktických příkladech.

2. Do jaké míry upravovat do RVP ZV cíle ze školského zákona? Ve školském zákoně např. chybí problematika digitální kompetence.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Někteří respondenti navrhuje, aby RVP odkazovalo na cíle ve ŠZ, aniž by je opakovalo. RVP by mělo jasně a srozumitelně formulovat, jak bude naplňovat tyto cíle. Respondenti se staví spíše proti přeformulování cílů ze ŠZ v RVP. Argumentují tím, že stávající obecná formulace cílů v ŠZ je dostatečná a poskytuje jistotu (kontinuitu) pro pedagogickou veřejnost. Zaznívají návrhy na hierarchizaci cílů, aby RVP více konkrétněji přiřazovalo cíle ve ŠZ ke konkrétním cílům RVP. Někteří respondenti zdůrazňují, že RVP by mělo být kompetenčním kurikulem, které podporuje cíle ze ŠZ a naplňuje je při tvorbě vzdělávacích obsahů a metod.

Závěrem, většina respondentů se nezastává přeformulování cílů ze školského zákona v RVP ZV. Místo toho navrhuje, aby RVP jasně a srozumitelně představilo, jak bude naplňovat cíle ve školském zákoně, a odkazovalo na ně. Důležité je zachovat kontinuitu a držet se obecných cílů zákona, přičemž RVP by mělo být konkrétním nástrojem, jak tyto cíle efektivně naplňovat v praxi v souladu s novými poznatky a potřebami.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

V dokumentu RVP ZV bude odkaz na cíle vzdělávání uvedené ve školském zákoně. Cíle ze školského zákona nebudou v dokumentu přeformulovány.

Rozhodnutí ŘS:

V dokumentu RVP ZV bude hypertextový odkaz na cíle vzdělávání uvedené ve školském zákoně (ŠZ). Cíle ze školského zákona nebudou v dokumentu přeformulovány. RVP ZV bude aplikačním dokumentem, který bude naplňování cílů uvedených ve ŠZ dávat konkrétní rámec.

3. Dáváme ke zvážení komunikovat změnu paradigmatu: Učit znamená podporovat žáka v jeho rozvoji (takto to není uvedené v zadání).

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Z odpovědí respondentů vyplývá, že **nejde o změnu paradigmatu** ve vzdělávání, ale spíše o zdůraznění důležitého aspektu výuky. Většina respondentů se shoduje, že podpora žáka v jeho rozvoji je již součástí učitelské praxe a vzdělávacích programů. Proto by komunikace neměla používat termín "změna paradigmatu", ale měla by jasně reflektovat filozofii, že učení má sloužit podpoře a rozvoji žáka.

Zároveň by se mělo vyvarovat „terminologickému kutilství“ a používat přesné odborné termíny, jako je vyučování, výuka nebo vzdělávání, aby nedocházelo ke zmatkům ve výstupech odborného týmu.

Komunikace by měla klást důraz na podporu žáka v jeho rozvoji jako klíčový aspekt vzdělávání, aniž by byla představována jako zásadní změna paradigmatu.

Zároveň se objevila zásadní připomínka, že v současné chvíli **je třeba prioritně řešit mnohem závažnější úkoly.**

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

Pro účely revize RVP ZV lze používat výše uvedený aspekt školní výuky v terminologicky vhodné podobě. Nebude však komunikován jako změna paradigmatu.

Rozhodnutí ŘS:

Pro účely revize RVP ZV bude používán výše uvedený aspekt školní výuky, a to v terminologicky vhodné podobě. Nebude však komunikován jako změna paradigmatu.

4. V jakém rozsahu zapracovat průřezová témata do vzdělávacích oborů či oblastí?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Z odpovědí respondentů vyplývá, že průřezová témata by měla být formulována pomocí očekávaných výstupů a začleněna do konkrétních vzdělávacích oborů či oblastí, a to v co největším rozsahu. Teprve to, co do oboru(ů)/oblasti(i) ani do KK integrovat nelze, může zůstat jako PT. Převažující názor je, že průřezová témata, která takto „zůstanou“ jako průřezová, by měla být součástí všeho, co se ve škole děje. Zároveň je třeba vyhnout se duplicitám s klíčovými kompetencemi, průřezová témata by měla sloužit k podpoře a naplňování postojové složky klíčových kompetencí. Průřezová témata by měla být učitelům prezentována tak, aby byla srozumitelná a jednoduše aplikovatelná ve výuce.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

Průřezová témata (PT) budou definována očekávanými výstupy. Očekávané výstupy PT, které budou mít zřetelnou vazbu na určitý obor, budou do oboru integrovány, a to v co největším rozsahu. Očekávané výstupy PT, které budou mít zřetelnou vazbu na výstup určité klíčové kompetence, budou s ním propojeny (je třeba se

vyhnout duplicitám s klíčovými kompetencemi). Teprve to, co do oboru(ů)/oblasti(i) ani do KK integrovat nelze, může zůstat jako očekávaný výstup PT.

Rozhodnutí ŘS:

Průřezová témata (PT) budou definována očekávanými výstupy. Očekávané výstupy PT, které budou mít zřetelnou vazbu na určitý obor, budou do oboru integrovány, a to v co největším rozsahu. Očekávané výstupy PT, které budou mít zřetelnou vazbu na výstup určité klíčové kompetence, budou s ním propojeny (je třeba se vyhnout duplicitám s klíčovými kompetencemi). Teprve to, co do oboru(ů)/oblasti(i) ani do KK integrovat nelze, může zůstat jako očekávaný výstup PT. Průřezová témata budou rozpracována v modelových ŠVP (případně dalších materiálech metodické podpory) a učitelům prezentována tak, aby byla srozumitelná a jednoduše aplikovatelná ve výuce.

5. Základní gramotnosti a klíčové kompetence budou realizovány prostřednictvím vzdělávacího obsahu oborů, resp. oblastí a průřezových témat.

Všechno má být popsáno prostřednictvím očekávaných výstupů. Bude docházet k situacím, kdy budou duplicitní např. některý výstup klíčové kompetence a některý výstup oboru nebo průřezového tématu. Takovou duplicitu nebudeme z RVP odstraňovat. Je na tom shoda?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Z odpovědí respondentů vyplývá, že v RVP mohou nastat dvě formy duplicit: stejný výstup ve dvou různých oborech a duplicita mezi očekávanými výstupy klíčových kompetencí a očekávanými výstupy oborů/oblastí nebo průřezových témat. Většina respondentů souhlasí s minimalizací duplicit, ale zároveň chápe, že určité duplicitní situace mohou být nevyhnutelné.

Respondenti se shodují na tom, že pokud nastane duplicita, je důležité tyto výstupy jasně označit a provázat, aby bylo patrné, že jsou duplicitní, v čem a hlavně proč. Někteří navrhují použití kódů nebo prokliků, aby byly duplicity zřetelné a snadno identifikovatelné. Důležité je, aby celkový text RVP zůstal kompaktní a srozumitelný, a aby duplicity neproblematizovaly interpretaci dokumentu, a hlavně nekomplikovali jeho operacionalizaci.

Závěrem, nevyhnutelné a smysluplné duplicitní výstupy by neměly být z RVP bez dalšího odstraňovány, ale měly by být posouzeny a prezentovány tak, aby byly srozumitelné a dobře aplikovatelné ve výuce. Celkově je klíčové **minimalizovat duplicitní situace a provést důkladnou provázanost** mezi klíčovými kompetencemi a vzdělávacím obsahem oborů či průřezových témat.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

Duplicity mezi očekávanými výstupy budou minimalizovány, nevyhnutelné a smysluplné duplicity budou vyznačeny (v informačním systému) a zdůvodněny.

Rozhodnutí ŘS:

Duplicity mezi očekávanými výstupy budou minimalizovány, nevyhnutelné a smysluplné duplicity budou vyznačeny (v informačním systému), zdůvodněny a prezentovány tak, aby byly srozumitelné a dobře aplikovatelné ve výuce (modelové ŠVP). Bude promyšlena a provedena důkladná provázanost mezi klíčovými kompetencemi a vzdělávacím obsahem oborů či průřezovými tématy.

6. Návrh čtyř nových klíčových kompetencí oproti původním osmi.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Z vyjádření respondentů vyplývá, že předložený návrh na redukci počtu klíčových kompetencí z 8 na 4 není v souladu s dlouhými a důkladnými diskusemi, které se na toto téma již vedly. Většina respondentů se shoduje, že změna kompetencí by byla zbytečná a mohla by způsobit zbytečný zmatek v procesu revize RVP.

Změna struktury klíčových kompetencí by mohla vyžadovat značné úsilí a časovou náročnost, která by mohla zdržet celý proces revize. Zároveň by mohla odvést pozornost od dalších důležitých aspektů revize, které byly již delší dobu diskutovány (mj. aktualizace a redukce vzdělávacího obsahu).

Z tohoto důvodu je většina respondentů **proti změně struktury klíčových kompetencí a zdůrazňuje důležitost zachování současného (navrženého) rámce 8 KK**. Změna počtu klíčových kompetencí by pravděpodobně nepřinesla větší přidanou hodnotu a byla by spíše zbytečným a nekonstruktivním zásahem do práce oborových/oblastních pracovních skupin.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (NPI ČR):

V RVP ZV budou formulovány klíčové kompetence v počtu 8 dle Hlavních směrů revize RVP pro ZV.

Rozhodnutí ŘS:

V RVP ZV bude formulováno a svým obsahem specifikováno 8 souborů klíčových kompetencí, a to dle Hlavních směrů revize RVP pro ZV.

7. Zavést digitální gramotnost nebo ponechat digitální kompetenci?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Názory na to, zda mluvit o digitální gramotnosti nebo digitálních kompetencích, se různí. Někteří respondenti preferují ponechat digitální kompetence na úrovni klíčových kompetencí, zatímco jiní se přiklánějí k pojmenování digitální gramotnosti.

Argumenty pro digitální gramotnost: Možnost zařadit ji mezi základní gramotnosti a oddělit dovednostní složku od postojové a hodnotové. Jazykově je blíže k základním gramotnostem.

Argumenty pro digitální kompetenci: Silnější důraz na postojovou a hodnotovou složku, která je v oblasti digitálních dovedností zásadní. Existují již zavedené kurikulární dokumenty, které se k digitálním kompetencím hlásí.

V diskusi existuje rozdílné pojetí, zda hovořit o digitální gramotnosti nebo digitálních kompetencích. **Někteří respondenti** (a je jich převaha) **preferují ponechat digitální kompetence**. Zmiňována je i kontinuita s předchozí revizí, která je nyní již v implementační fázi a ta pracuje s digitálními kompetencemi. Důležité je, aby byl zachován kontext postojové a hodnotové složky v rámci výuky digitálních dovedností a aby se eliminovaly případné duplicitní formulace mezi očekávanými výstupy klíčových kompetencí a vzdělávacím obsahem. Ostatní se kloní k zařazení digitálního tématu mezi základní gramotnosti, s důrazem na dovednostní aspekt. Rozhodnutí o pojmenování bude mít dopad na celkovou strukturu vzdělávacích dokumentů a přístup k digitálním tématům ve vzdělávání.

Doporučení KS tedy není jednoznačné.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny navrhuje postupovat takto:

V RVP ZV bude pro rozvoj digitální způsobilosti žáků ve vzdělávacích oblastech/oborech používán termín digitální kompetence, nikoli digitální gramotnost.

Rozhodnutí ŘS:

V RVP ZV bude pro rozvoj digitální způsobilosti žáků používán termín digitální kompetence (mn.č.), nikoli digitální gramotnost.

8. Jak mají být klíčové kompetence a základní gramotnosti (popsané očekávanými výstupy) na úrovni RVP ZV propisovány do oborů, oblastí či průřezových témat?

Varianty k diskusi:

- a) do očekávaného výstupu – dvouhlavňové (dvoucílové) očekávané výstupy „Pomocí argumentace obhájí vývoj ...“
- b) do charakteristiky vzdělávací oblasti a očekávaných výstupů – projevy žáků a strategie rozvoje (učiteli koordinované)
- c) jen do charakteristiky vzdělávací oblasti – projevy žáků a strategie rozvoje (učiteli koordinované)
- d) popsat očekávané úrovně klíčových kompetencí zcela mimo strukturu vzdělávacích oblastí, ale konkrétněji než je v současném RVP, a nechat až na úroveň ŠVP/praxe jejich propojení s očekávanými výstupy oborů a průřezových témat.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Shrnutí odpovědí ukazuje, že názory respondentů na způsob začlenění klíčových kompetencí a základních gramotností do RVP ZV se liší. Někteří preferují začlenění konkrétních očekávaných výstupů pro klíčové kompetence buď do dvouhlavňových očekávaných výstupů oborů/oblastí, do charakteristik vzdělávacích oblastí a oborů nebo jen do charakteristik vzdělávacích oblastí. Jiní se kloní k tomu, aby se klíčové kompetence popsaly zcela mimo strukturu vzdělávacích oblastí a nechalo se na úrovni ŠVP/praxe jejich propojení s očekávanými výstupy oborů a průřezových témat.

Doporučení KS tedy není jednoznačné. Také mj. proto, že nebyl předložen konkrétní praktický příklad (ukázka) jednotlivých navržených variant. Doporučení by tedy mohlo znít: **Předložte k navrženým variantám konkrétní a praktické příklady včetně popisu toho, jak bude s navrženou variantou zacházeno na úrovni školy/učitele.**

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto:

Klíčové kompetence budou promítnuty do znění očekávaných výstupů vzdělávacích oborů/oblastí nebo průřezových témat všude, kde je to přirozené. Je však nezbytné minimalizovat počet očekávaných výstupů, které nerozvíjejí žádnou z klíčových kompetencí.

Obdobně platí i pro základní gramotnosti (čtenářskou a matematickou). Tyto budou přirozeně promítnuty především do očekávaných výstupů vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace, resp. Matematika a její aplikace.

Vazby mezi očekávanými výstupy budou uvedeny v informačním systému.

Současně bude v RVP ZV ponechán prostor, aby školní týmy, resp. učitelé mohli klíčové kompetence a základní gramotnosti rozvíjet prostřednictvím vhodných vzdělávacích strategií. Tomu napomůže formulace prostřednictvím očekávaných výstupů, metodická podpora pro zjišťování dosahování výstupů žáky a příklady vhodných výukových postupů.

Rozhodnutí ŘS:

NPI ČR upravuje a předloží MŠMT konkrétní a praktické příklady variant začlenění/rozpracování KK do vzdělávacích oborů/oblastí, a to včetně popisu toho, jak bude s navrženou variantou zacházeno na úrovni školy/učitele (ukázky částí modelových ŠVP).

9. Struktura vzdělávacích oblastí a oborů – v některých případech se v pracovních skupinách diskutuje o potřebě změny.

např.:

a) Zeměpis je rozkročený mezi dvě oblasti (Člověk a příroda a Člověk a společnost)

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 9a)

Shrnutí odpovědí ukazuje, že existuje diskuse o zařazení oboru Zeměpis do vzdělávacích oblastí a oborů. Někteří respondenti by preferovali možnost přesunu Zeměpisu do oblasti Člověk a společnost, nebo rozdělení jeho výstupů mezi oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Ostatní zdůrazňují, že záleží na konkrétních očekávaných výstupech a propojení s danými vzdělávacími oblastmi. Obecně platí, že lze zachovat stávající strukturu vzdělávacích oblastí a oborů a do ní rozdělit příslušné očekávané výstupy. Na úrovni modelového ŠVP pak ukázat, do jakých předmětů by tyto výstupy mohly být poskládány a jak s nimi škola může pracovat.

Jednoznačné doporučení tedy není možné formulovat.

b) Člověk a technika – okruhy byly na výběr a teď už nebudou. Očekávané výstupy by mohly být přiřazené do jiných oblastí a oblast by mohla zaniknout.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 9b)

Někteří respondenti se vyjádřili, že podle zadání měl být definován společný základ vzdělávání, a ten následně rozmístěn do stávající struktury vzdělávacích oborů/oblastí. Respondenti zpochybnili smysl a opodstatněnost nové vzdělávací oblasti "Člověk a technika", a upozornili na její možnou nesouladnost s existujícími mezinárodními trendy. Navrhli, že zamýšlené okruhy vzdělávací oblasti "Člověk a technika" by mohly být začleněny do modelových ŠVP jako součást vlastního obsahu nebo do existujících vzdělávacích oblastí/oborů. Byla vyjádřena nesrozumitelnost otázky, a někteří respondenti se ptali na to, zda bylo míněno spíše "Člověk a svět práce" nebo jestli jde o novou koncepci vzdělávací oblasti "Člověk a technika".

Závěrem, respondenti se vyjádřili různými způsoby k zamýšlené změně vzdělávacích oblastí a oborů, a někteří vyjádřili pochybnosti o smysluplnosti nové vzdělávací oblasti "Člověk a technika". Navrhují držet se zadání a začlenit zamýšlené okruhy (jako součást společného základu vzdělávání) do existujících vzdělávacích oblastí/oborů a blíže je specifikovat (popsat) v modelových ŠVP. Celkově bylo názorů na toto téma více a bylo by vhodné více konkrétních informací o zamýšlené změně pro lepší pochopení.

c) Kariérové vzdělávání by se mohlo přiřadit k novému okruhu Osobnostní a sociální výchově do oblasti Člověk a zdraví.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 9c)

Respondenti se většinou vyjádřili tak, že tato otázka by měla být řešena oborovou komunitou příslušné pracovní skupiny NPI ČR.

d) Sloučení Informatiky a Matematiky

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 9d)

Respondenti měli rozdílné názory na sloučení vzdělávacích oborů Informatika a Matematika v RVP ZV. Někteří viděli možnou smysluplnost v tomto spojení, zejména kvůli novým pojetím informatiky. Naopak, jiní vyjádřili obavy z narušení kontinuity a nedostatečné přípravy na takové změny. Někteří navrhovali důkladnou diskusi s oborovými skupinami a koordinátory pro argumentační podklady. Zdůraznili, že integrace by měla spíše probíhat na úrovni škol. Celkově není dosažen konsensus ohledně této otázky. Mírně převažuje názor na v tuto chvíli zachování stávajícího stavu. Zopakováno bylo zadání: definujte společný základ vzdělávání a ten integrujte do stávající struktury vzdělávacích oborů a oblastí.

e) Řešení Umění a kultura. Je akceptovatelná nějaká změna názvu stávajících oborů?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 9e)

Respondenti vyjádřili názor, že v současné fázi není vhodné měnit strukturu oborů a oblastí v RVP ZV. Navrhovali formulovat obsah (OV) jejich umístění do stávající struktury a teprve po této práci zvážit případné úpravy názvů oborů. Shodli se na důležitosti definování obsahu vzdělávacích oblastí nezávisle na konkrétních předmětech a podpořili tvorbu modelových ŠVP pro lepší orientaci a integraci učiva (ukázku toho, jak může být obsah integrován/propojen). Navíc bylo zdůrazněno, že pro úpravy názvů by měla existovat dobře podložená argumentace a shoda příslušných oborových komunit. Diskutující připomněli důležitost vyjasnění si cílů a smyslu vzdělávací oblasti Umění a kultura před případnými změnami oborů v ní.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny navrhuje dále postupovat takto (k celému bodu 9):

Na základě konkrétní sady očekávaných výstupů a pouze v nezbytných případech je možné předložit a projednat s MŠMT návrhy na případné úpravy v označení či struktuře vzdělávacích oblastí či oborů.

Rozhodnutí ŘS:

NPI ČR respektuje současnou strukturu oblastí a oborů (viz HSR RVP ZV). Na základě konkrétní sady očekávaných výstupů a pouze v nezbytných případech, je možné předložit a projednat s MŠMT návrhy na případné úpravy v označení či struktuře vzdělávacích oblastí či oborů. Nezbytnost takového návrhu posoudí ŘS ve spolupráci s KS.

10. O zařazení kapitol charakteristika a cílové zaměření rozhodneme až podle toho, zda bude potřebné nějak komentovat očekávané výstupy.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Respondenti se zamýšleli nad zařazením kapitol "Charakteristika vzdělávací oblasti" a "Cílové zaměření vzdělávací oblasti" a vyjádřili různé názory. Někteří viděli v těchto kapitolách užitečné shrnutí. Navržen byl přístup bottom-up a názor oborových skupin jako směrodatný. Respondenti komentovali, že pokud bude potřeba vysvětlovat očekávané výstupy, je důležité, aby to nebylo součástí RVP, ale dostupné v metodické podpoře. Shrnuli, že rozhodnutí o zařazení kapitol závisí na dalším vývoji, konkrétní ukázce a specifikách jednotlivých oborů.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto:

Kapitoly "Charakteristika vzdělávací oblasti" a "Cílové zaměření" či obdobné budou zapracovány až na základě sady očekávaných výstupů, pokud to bude potřebné. Dokument bude stručným a srozumitelným rámcem.

Rozhodnutí ŘS:

Kapitoly "Charakteristika vzdělávací oblasti" a "Cílové zaměření" či obdobné budou zapracovány až na základě sady očekávaných výstupů, pokud to bude potřebné. Dokument bude stručným a srozumitelným rámcem.

11. Zařazení podmínek pro rozvoj žáka na úrovni RVP, např. kultura školy (+ wellbeing), hodnocení aj. ***V RVP by mělo být jenom to, proč je to zásadní, proč se tím mají školní týmy závazně zabývat. Zbytek v metodické podpoře.***

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Respondenti se shodovali, že v RVP by mělo být jen to, co školy k něčemu zavazuje, a zbytek by měl být v metodické podpoře. Někteří souhlasili s tím, že kultura školy by měla být zahrnuta (popsána) ve ŠVP, ale zároveň uznali, že může být užitečné mít alespoň základní parametry kultury školy zmíněné v RVP. Ostatní

detaily by měly být řešeny v modelových ŠVP, které by sloužily jako podpora v implementační fázi. Někteří připomněli důležitost tématu well-being a jeho uvedení v HSR RVP ZV. Jiní zdůraznili, že kultura školy je důležitá, ale její konkrétní vymezení a hlavní cíle by měly být právě v popisu úspěšných/kvalitních škol, což již pokrývají dokumenty ČŠI např. Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Někteří také varovali před rozšiřováním tematického záběru RVP ZV.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto:

Uvedená témata budou do RVP ZV zpracována, avšak jen stručně to, co školy k něčemu zavazuje.

Rozhodnutí ŘS:

Uvedená témata budou do RVP ZV zpracována, avšak jen stručně to, co školy k něčemu zavazuje. Konkrétní příklady rozpracování těchto témat budou součástí modelových ŠVP, případně dalších materiálů metodické podpory, a to s využitím existujících podkladů např. ČŠI a příkladů dobré praxe.

12. Indikátory (ilustrace očekávaného výkonu = indikátor, resp. indikátor = zobecnění ilustrací očekávaného výkonu).

Ilustrace očekávaného výkonu žáka má být v metodické podpoře mimo RVP. Mají být v RVP jako povinné? Mají být v RVP zdrojem pro ČŠI a CERMAT? Někteří ředitelé a ředitelky škol příliš nedůvěřují tomu, že něco nepovinného v metodické podpoře budou učitelé vnímat jako dostatečnou oporu k redukci obsahu.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Respondenti se shodli na tom, že ilustrace očekávaného výkonu žáka by měly být **zařazeny mimo RVP, a to jako součást metodické podpory**. Zdůraznili, že ilustrace musí být konkrétní a srozumitelné, sloužit jako ověřovací úlohy, a ne jako zobecnění indikátorů. Mají pomoci učitelům s odpovědí na otázku: „Jak poznám, že žák dosáhl očekávaného výstupu?“. Ilustrace očekávaného výkonu mají být také užitečným zdrojem pro ČŠI a CERMAT, ale nebyly vnímány jako povinná součást RVP. Respondenti věří, že kvalitní metodická podpora, která bude poskytovat konkrétní a srozumitelné ilustrace, pomůže ředitelům a učitelům v tvorbě ŠVP a umožní snadněji dosáhnout cílů stanovených v RVP ZV a zároveň přispějí ke snížení přehlcení obsahem (v tomto smyslu učivem). Celkově byly ilustrace chápány jako užitečný nástroj, ale za jejich úspěšné využití a interpretaci je zodpovědná škola samotná.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto:

Ilustrace očekávaného výkonu či indikátory nebudou závaznou součástí dokumentu RVP ZV.

Pozn.: Podmínkou k tomuto přístupu je eliminace rizika “tzv. alternativního kurikula”. Na tvorbě indikátorů, ověřovacích úloh či standardů pro přijímací zkoušky proto budou spolupracovat NPI ČR, ČŠI a CZVV v koordinaci s MŠMT.

Rozhodnutí ŘS:

Ilustrace očekávaného výkonu či indikátory nebudou závaznou součástí dokumentu RVP ZV. Nesmí se jednat o pouhé zobecnění, ale o uvedení konkrétních a prakticky využitelných indikátorů. Ty musí být zvoleny a formulovány tak, aby pomohly učitelům s odpovědí na otázku: „Jak poznám, že žák dosáhl očekávaného výstupu?“

Na tvorbě indikátorů, ověřovacích úloh či standardů pro přijímací zkoušky budou spolupracovat NPI ČR, ČŠI a CZVV v koordinaci s MŠMT.

13. Jak si poradit s požadavkem, že očekávané výstupy mají být realizovatelné i v domácím vzdělávání?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT

Respondenti se shodli na tom, že očekávané výstupy v RVP ZV jsou stanoveny jako cíle, kterých mají žáci dosáhnout bez ohledu na formu vzdělávání. Tzv. „domácí vzdělávání“ má být realizováno v souladu se ŠVP, který je vytvořen ve škole, a škola ověřuje dosažené výsledky.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto:

Očekávané výstupy v RVP ZV mají žáci dosáhnout bez ohledu na formu vzdělávání. Tzv. „domácí vzdělávání“ má být realizováno v souladu se ŠVP, který je vytvořen ve škole, a škola ověřuje dosažené výsledky.

Rozhodnutí ŘS:

Očekávané výstupy v RVP ZV jsou cíle, kterých mají žáci dosáhnout bez ohledu na formu vzdělávání. Tzv. „domácí vzdělávání“ má být realizováno v souladu se ŠVP, který je vytvořen ve škole, a škola ověřuje dosažené výsledky.

14. Srovnání terminologie napříč RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Bude mít dopad do současné praxe škol. Návrh k diskusi:

a) Klíčové kompetence stejné pro všechny stupně škol?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 14a)

Respondenti se většinou shodli na tom, že klíčové kompetence by měly být stejné pro všechny stupně škol, pokud je to na daném stupni vzdělávání smysluplné a relevantní. Klíčové kompetence by měly být popsány jako kontinuum pro všechny stupně vzdělávání na příslušných úrovních. Někteří respondenti upozorňují na to, že při rozhodnutí o sjednocení klíčových kompetencí je třeba zohlednit důvody, proč by na některých stupních mohly existovat odlišnosti. **Celkově je tedy sjednocení klíčových kompetencí požadováno s ohledem na jejich kontinuitu a případné odlišnosti by měly být explicitně zdůvodněny.**

b) Základní gramotnosti stejné pro všechny stupně škol?

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 14b)

Respondenti se většinou shodli na tom, že základní gramotnosti by měly být stejné a rozvíjeny na všech stupních škol, přičemž by měly být přizpůsobeny příslušnému věku a úrovni vzdělávání. Pro předškolní vzdělávání se někteří respondenti domnívají, že gramotnosti nemusí být prioritním cílem, zatímco pro základní a střední vzdělávání je jejich rozvíjení vhodné a důležité. Někteří respondenti zmiňují, že v případě, kdy nejsou základní gramotnosti rozvíjeny na daném stupni, je třeba to explicitně uvést a zdůvodnit. Celkově je sjednocení základních gramotností požadováno s ohledem na jejich význam a důležitost pro vzdělávání na všech stupních škol.

c) Vzdělávacích oborů v RVP ZV nahradit vzdělávacími okruhy (terminologické vyrovnání s RVP středních škol, současně soulad s pojetím vzdělávacího oboru ve školském zákoně)

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 14c)

Respondenti mají různé názory na návrh nahradit vzdělávací obory v RVP ZV vzdělávacími okruhy. Někteří souhlasí s tímto krokem, protože rozdílné pojetí terminologie mezi základními a středními školami může způsobovat zmatení. Na druhé straně, někteří respondenti poukazují na skutečnost, že změna terminologie by byla zbytečná a neřešila by zásadní problémy související se vzdělávacím obsahem. Navrhují se věnovat spíše jasnějšímu vysvětlení rozdílu mezi vzdělávacími obory a obory vzdělání a předměty. Všechny odpovědi

zdůrazňují potřebu **soustředit se na důležitější úkoly spojené s tvorbou vzdělávacího obsahu a metodickou podporou.**

d) Očekávané výsledky v RVP středních škol nahradit očekávanými výstupy (terminologické vyrovnání s RVP ZV).

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – pro podotázku 14d)

Respondenti vyjadřují převážně souhlas s návrhem nahradit v RVP středních škol terminologii "očekávané výsledky" za "očekávané výstupy", aby došlo k sjednocení s RVP ZV. Někteří však zdůrazňují důležitost diskuse s aktéry ve středním vzdělávání a získání jejich podpory pro tuto změnu. Respondenti také oceňují potřebu celkového sjednocení terminologie napříč RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Závěrem se však opět objevuje otázka priorit, jelikož někteří respondenti upozorňují, že aktuální diskuse odvádí pozornost od opravdových otázek a klíčových úkolů spojených s revizí RVP ZV.

Shrnutí – Konzultační skupina MŠMT – obecně k otázce 14)

Respondenti se shodli na potřebě srovnání terminologie napříč RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Názory se ale liší ohledně času a místa, kde by se taková harmonizace měla uskutečnit. Někteří respondenti považují tuto snahu za důležitou, ale současně zdůrazňují, že je to náročný proces, a to i z hlediska času a měl by být „odpojen“ od aktuálního procesu revize RVP ZV. Někteří respondenti upozorňují na to, že priorita by měla být zaměřena na tvorbu kvalitního vzdělávacího obsahu a metodické podpory a srovnání terminologie je spíše v tuto chvíli nepodstatné a odvádí pozornost od důležitějších úkolů. Někteří respondenti zmiňují, že takové rozhodnutí by mělo být provedeno až po důkladné analýze nesouladů a harmonizaci ostatních kurikulárních dokumentů.

Na základě jednání řídicího týmu dne 31. 7. a výstupů konzultační skupiny tomu rozumíme takto (k celé otázce 14):

NPI ČR bude připravovat RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání tak,

- že klíčové kompetence budou stejné pro všechny stupně škol, pokud je to na daném stupni vzdělávání smysluplné a relevantní,
- že základní gramotnosti budou stejné a budou rozvíjeny na všech stupních škol, přičemž budou přizpůsobeny příslušnému věku a úrovni vzdělávání,
- že bude sjednocená terminologie.

Rozhodnutí ŘS:

NPI ČR bude připravovat RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání tak,

- že klíčové kompetence budou stejné pro všechny stupně škol, pokud je to na daném stupni vzdělávání smysluplné a relevantní,
- že základní gramotnosti budou stejné a budou rozvíjeny na všech stupních škol, přičemž budou přizpůsobeny příslušnému věku a úrovni vzdělávání,
- že bude sjednocená terminologie tam, kde to bude účelné a zároveň nebude porušena kontinuita s užívanou praxí.

Schváleno per rollam v Řídicí pracovní skupině MŠMT k revizi RVP ZV
Projednáno v gremiální poradě sekce pro vzdělávání a mládeže MŠMT
V Praze dne 16. srpna 2023